

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 10Co/72/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8719200198
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Kohút
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8719200198.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mareka Kohúta a sudcov JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Anny Ilčinovej, v právnej veci žalobkyne: I. D., P. XX.X.XXXX, N. E. XXX XX L. E. E., L. XXX, zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31954448, proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, zastúpený Advokátskou kanceláriou GOLIAŠOVÁ GABRIELA s. r. o., so sídlom 1. mája 173/11, 911 01 Trenčín, IČO: 47 234 679, o zaplatenie 2.244,22 eur s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 20Csp/2/2019-59 zo dňa 24.5.2019, takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej výrokovej časti I., ktorou bol žalovaný zaviazaný platiť žalobcovi a výrokovej časti IV. o náhrade trov konania.

Žalobkyňa má proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozhodol takto:

„I. Žalovaný je p o v i n n ý vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 2.244,22 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 10.1.2019 do zaplatenia, to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Súd u r č u j e, že zmluvná podmienka uvedená v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a. s. v úverovej zmluve č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 22.10.2009 v § 8 Hlavy 5 Podmienky splácania úveru v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že spoločnosť nie je viazaná tým na aký účel klient platbu spoločnosti určí. Spoločnosť je oprávnená započítať platbu klienta na pohľadávky spoločnosti v tomto poradí: na záväzky klienta voči spoločnosti, ktoré vznikli z iného titulu ako z ÚZ, na zmluvné pokuty, na príslušenstvom úveru vrátane sankčného úroku, na vrátenie úveru, na ostatné pohľadávky z ÚZ. Platba sa započíta v uvedenom poradí vždy na pohľadávku najskôr splatnú. Spoločnosť je oprávnená použiť platbu klienta na úhradu svojich pohľadávok i v inom, ako vyššie uvedenom poradí.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

III. Súd u r č u j e, že zmluvná podmienka uvedená v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a. s., v úverovej zmluve č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 22.10.2009 v § 4 Hlavy 17 Záverečné ustanovenia, v znení: „V prípade omeškania s úhradou splátky úveru alebo jej časti dlhšieho ako 7 dní je klient ďalej povinný zaplatiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 15 % a v prípade splátky RÚ I. alebo RÚ II. 8 % z čiastky, z ktorej úhradou je v omeškaní. Ustanovenia o zmluvnej pokute v týchto ÚP nie sú žiadnym spôsobom dotknuté nároky spoločnosti voči klientovi na náhradu škody v

plnej výške popri zmluvnej pokute. Spoločnosť je oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť spoločnosti poplatok za upomienku vo výške 4,- eur/120,50 SKK v prípade prvej upomienky a 12,-eur/361,51 SKK v prípade druhej a ďalšej upomienky.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

IV. Žalobkyňa má voči žalovanému právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorých súd rozhodne samostatným uznesením.“

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že Žalobou doručenou dňa 9.1.2019 sa žalobkyňa domáhala na žalovanom zaplata sumy 2.244,22 eur s príslušenstvom ako bezdôvodného obohatenia zo vzťahu vzniknutého na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 22.10.2009.

Dôvodom podania žaloby je skutočnosť, že na základe predmetnej zmluvy bol žalobkyni poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 2.604,34 eur, ktorý sa žalobkyňa zaviazala splácať formou 72 pravidelných mesačných splátok po 62,37 eur, a z titulu ktorej zaplatila žalovanému sumu 4.848,56 eur. Žalobkyňa má za to, že uzavretá zmluva neobsahuje zákonné náležitosti, preto je nevyhnutné úver považovať za bezúročný a bezpoplatkový. Namietla nedostatok údajov o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Podľa žalobkyne je úver pre vady zmluvy bezúročný a bez poplatkov, zaplatiť mala iba poskytnutú istinu, preto sa domáha vydania rozdielu medzi poskytnutým úverom 2.604,34 eur a skutočne uhradenými splátkami vo výške 4.848,56 eur.

Podanou žalobou žalobkyňa ďalej žiada o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, a to v § 8 Hlavy 5 Podmienky splácania úveru v znení: Zmluvné strany sa dohodli, že spoločnosť nie je viazaná tým na aký účel klient platbu spoločnosti určí. Spoločnosť je oprávnená započítať platbu klienta na pohľadávky spoločnosti v tomto poradí: na záväzky klienta voči spoločnosti, ktoré vznikli z iného titulu ako z ÚZ, na zmluvné pokuty, na príslušenstvom úveru vrátane sankčného úroku, na vrátenie úveru, na ostatné pohľadávky z ÚZ. Platba sa započíta v uvedenom poradí vždy na pohľadávku najskôr splatnú. Spoločnosť je oprávnená použiť platbu klienta na úhradu svojich pohľadávok i v inom, ako vyššie uvedenom poradí, a v § 4 Hlavy 17 Záverečné ustanovenia, v znení: V prípade omeškania s úhradou splátky úveru alebo jej časti dlhšieho ako 7 dní je klient ďalej povinný zaplatiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 15 % a v prípade splátky RÚ I. alebo RÚ II. 8 % z čiastky, z ktorej úhradou je v omeškaní. Ustanovenia o zmluvnej pokute v týchto ÚP nie sú žiadnym spôsobom dotknuté nároky spoločnosti voči klientovi na náhradu škody v plnej výške popri zmluvnej pokute. Spoločnosť je oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť spoločnosti poplatok za upomienku vo výške 4,- eur/120,50 SKK v prípade prvej upomienky a 12,-eur/361,51 SKK v prípade druhej a ďalšej upomienky. Vo vzťahu k neprijateľnosti uvedených zmluvných podmienok poukázala žalobkyňa na ust. § 52 ods. 2, 53 ods. 1, ods. 5, § 54 ods. 1, § 566 ods. 2 a § 581 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka a tiež § 6 zákona o spotrebiteľských úveroch.

3. Žalovaný sa podanej žalobe písomne vyjadril a poprel žalobné tvrdenia žalobkyne. Podľa žalovaného úverová zmluva spĺňa zákonné náležitosti. Čo sa týka bezdôvodného obohatenia, uviedol, že žalobkyňa splátky hradila a žalovaný ich prijal tak, ako bolo v zmluve dohodnuté, a že nie sú dané podmienky pre konštatovanie bezdôvodného obohatenia. Ďalej uviedol, že napádaná zmluva má všetky náležitosti stanovené zákonom, a preto je žaloba nedôvodná. Poukázal tiež na existujúce rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15 a navrhol žalobu zamietnuť. Vzniesol námietku premlčania nároku.

4. Na zistený skutkový stav aplikoval ust. § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 2, 3, 4, 5, § 53 ods. 6, § 54 ods. 1, 2, § 451 ods. 1, 2, § 488, § 566 ods. 2, § 581 ods. 2, 3, všetko Občianskeho zákonníka a § 4 ods. 1, 2, 3, 4, § 6 ods. 1, 2, 3 všetko zák. č. 258/2011 Z. z. o spotrebiteľských úveroch.

5. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že strany sporu uzavreli zmluvu o úvere, v zmysle ktorých žalovaný žalobkyni poskytol úver vo výške 2.604,34 eur a z titulu ktorého žalobkyňa žalovanému uhradila sumu 4.848,56 eur.

6. Je nesporné, že zmluva o úvere neobsahuje obligatórnu náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere týkajúcu sa výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Splátkový kalendár pripojený k žalobe nie je v skutočnosti splátkovým kalendárom, ale rozpisom uhradených splátok a vyúčtovaných poplatkov a pokút.

Zákon o spotrebiteľských úveroch je nutné vnímať ako právny predpis slúžiaci na ochranu spotrebiteľa ako slabšieho účastníka právneho vzťahu. Súd sa nestotožňuje s názorom žalovaného, že zákonom

predpísané informácie sú v zmluve uvedené. Pokiaľ zákon predpisuje povinne uvádzanie konkrétnych údajov v zmluve, nie je možné sprístupnenie uvedených informácií ponechať na úvahu veriteľa či dlžníka. V takom prípade by zákonodarca neuviedol ako ďalšiu povinnú náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere aj počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov a tiež RPMN. Spotrebiteľ by mal mať presne určené kedy má úver splácať, ako budú splátky rozúčtované a aká je hodnota RPMN pre porovnanie si výhodnosti ponuky žalovaného na „trhu úverov“.

7. S prihliadnutím na uvedené je podľa súdu prvej inštancie nepochybné, že vzhľadom na absenciu zákonom predpísaných údajov je nevyhnutné zmluvu o úvere považovať za bezúročnú a bez poplatkov. Pokiaľ teda žalovaný žalobkyňu poskytol úver a žalobkyňa uhradila viac ako činila istina úveru, v tejto časti sa jedná o plnenie z neplatného právneho úkonu, t.j. žalovaný sa bezdôvodne na úkor žalobkyne obohatil o sumu 2.244,22 eur. Z uvedeného dôvodu súd žalobe v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia vyhovel.

8. Čo sa týka určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok, okresný súd sa zaoberal otázkou neprijateľnosti zmluvných podmienok a súd má zato, že žaloba je aj v tejto časti dôvodná. Pokiaľ si žalovaný v § 8 Hlavy 5 zmluvy uviedol, že zmluvné strany sa dohodli, že spoločnosť nie je viazaná tým na aký účel klient platbu spoločnosti určí. Spoločnosť je oprávnená započítať platbu klienta na pohľadávky spoločnosti v tomto poradí: na záväzky klienta voči spoločnosti, ktoré vznikli z iného titulu ako z ÚZ, na zmluvné pokuty, na príslušenstvom úveru vrátane sankčného úroku, na vrátenie úveru, na ostatné pohľadávky z ÚZ. Platba sa započíta v uvedenom poradí vždy na pohľadávku najskôr splatnú. Spoločnosť je oprávnená použiť platbu klienta na úhradu svojich pohľadávok i v inom, ako vyššie uvedenom poradí, toto ustanovenie obchodných podmienok odporuje ust. § 566 ods. 2, § 53 ods. 1, § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktoré zakazujú zhoršovať postavenie spotrebiteľa či započítavať pohľadávky v neprospech spotrebiteľa. Rovnako tak je zakázané započítať si v neprospech spotrebiteľa nesplatené pohľadávky, čo žalovaný evidentne zrejme nemienil nerešpektovať. V tomto smere súd prvej inštancie poukazuje na rozsudok Krajského súdu Prešov z 20. 09. 2011, sp. zn. 6Co 39/2011, ktorý uvádza: Ak zmluva umožňuje ľubovôľu dodávateľa v tak závažnej otázke, akou je rozhodovanie o účele platby, a teda svojvoľné rozhodovanie o výške nielen príslušenstva, ale v konečnom dôsledku aj o výške samotnej istiny pohľadávky, nerešpektujúc pritom určenie účelu platby zo strany spotrebiteľa, je zmluva v tejto časti hrubo nevyvážená. Ustanovenie zmluvy vedúce k opísanému stavu je v neprospech spotrebiteľa a pokiaľ nie je spotrebiteľom osobitne vyjednané, ale je v rámci kontraktácie nadiktované v režime tzv. štandardnej typovej (adhéznej) zmluvy, ide vždy o neprijateľnú zmluvnú podmienku.

Čo sa týka zmluvnej podmienky v § 4 Hlavy 17 Zmluvy - Záverečné ustanovenia, v znení: V prípade omeškania s úhradou splátky úveru alebo jej časti dlhšieho ako 7 dní je klient ďalej povinný zaplatiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 15 % a v prípade splátky RÚ I. alebo RÚ II. 8 % z čiastky, z ktorej úhradou je v omeškaní. Ustanovenia o zmluvnej pokute v týchto ÚP nie sú žiadnym spôsobom dotknuté nároky spoločnosti voči klientovi na náhradu škody v plnej výške popri zmluvnej pokute. Spoločnosť je oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť spoločnosti poplatok za upomienku vo výške 4,- eur/120,50 SKK v prípade prvej upomienky a 12,-eur/361,51 SKK v prípade druhej a ďalšej upomienky. Súd prvej inštancie je toho názoru, že vyššie uvedené zmluvné dojednania sú nie len v rozpore s uvedenými zákonnými ustanoveniami, ale predovšetkým v hrubom rozpore so záujmom spotrebiteľa. Navyše nejedná sa o individuálne zmluvné dojednania, ktoré by žalobkyňa mala možnosť ovplyvniť a zmluvná pokuta nie je obojstranne upraveným inštitútom v uzavretej zmluve a spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalobkyne ako spotrebiteľa. S prihliadnutím § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

9. Čo sa týka námietky premlčania, súd prvej inštancie má za to, že nie je dôvodná. S prihliadnutím na existujúcu rozhodovaciu prax a vývoj právnej úpravy je zrejmé, že už v čase podpisu zmluvy právna úprava stanovila podmienky, ktoré má žalovaný za povinnosť dodržať. Napriek tomu tieto podmienky nespĺnil. V takom prípade konal vedome a ciele a v prípade bezdôvodného obohatenia zneužitím neprijateľných podmienok v spotrebiteľskej zmluve mal žalovaný úmysel sa obohatiť na úkor žalobkyne, pričom premlčacia lehota je v takom prípade 10-ročná, preto súd vznesenú námietku neprihliadal.

10. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a v konaní úspešnej žalobkyne priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o ktorých súd rozhodne samostatným uznesením.

11. Proti tomuto rozsudku v rozsahu bodu I. a tým súvisiaceho bodu IV. z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP podal žalovaný včas odvolanie.

12. V podanom odvolaní uviedol nasledovné:

„Súd v odôvodnení svojho rozsudku vyjadril názor, že v úverovej zmluve č. XXXXXXXXXXXX uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným dňa 22.10.2009 absentuje rozklad splátok, na základe čoho vyhodnotil predmetnú úverovú zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov a priznal žalobcovi bezdôvodné obohatenie presahujúce istinu poskytnutého úveru.

Žalovaný v konaní pred prvostupňovým súdom vzniesol námietku premlčania na žalobcom uplatňovanú výšku bezdôvodného obohatenia v tomto konaní, na ktorú prvostupňový súd neprihliadol. Žalovaný napriek rozhodnutiu prvostupňového súdu zastáva názor, že žalovaná suma je premlčaná v celom rozsahu a zmluva obsahuje všetky náležitosti v zmysle ustanovenia § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z. a to z nasledovných dôvodov.

V konaní je nevyhnutným prihliadať aj na nové ustanovenie § 54a zákona č.40/1964 Zb., ktoré prvostupňový súd v konaní nezohľadnil.

Ustanovenie § 54a zákona č. 40/1964 Zb.:

„Premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahraďiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel.“

Žalovaný má v predmete činnosti ako nebankový subjekt poskytovať úverov, za ktoré mu v zmysle zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (platný a účinný v čase uzatvorenia úverovej zmluvy) patria úroky a poplatky. Je preto neopodstatnené vyhodnotiť konanie žalovaného ako úmyselné a smerujúce k získaniu bezdôvodného obohatenia. V danom prípade jednoznačne absentuje preukázanie úmyslu žalovaného bezdôvodne sa obohatiť. Žalovaný v rámci predmetu podnikania poskytol žalobcovi úver, za ktorý požadoval na základe úverovej zmluvy od žalobcu zaplatiť úroky. Aký by malo zmysel, aby žalovaný úmyselne nedodrжал všetky zákonné náležitosti, za ktoré by bol následne sankcionovaný bezúročnosťou a bezpoplatnosťou on sám a nie žalobca ako klient.

Obdobný právny názor mal aj Okresný súd v Prešove v konaní vedenom pod sp.zn. 11Csp/33/2018, pričom v odôvodnení rozsudku uviedol nasledovné:

Za zásadné, pri posudzovaní úmyselnosti bezdôvodného obohatenia žalovaného, možno považovať uznesenie Najvyššieho súdu SR SR 1Cdo/238/2017 zo dňa 18.10.2018. Aj v prejednávacom prípade totiž ide o zmluvu o spotrebiteľskom úvere so záverom o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a predmetom sporu bolo vydanie bezdôvodného obohatenia predstavujúceho rozdiel medzi úhradami spotrebiteľa a istinou úveru. Krajský súd v Prešove, ktorý vychádzal z 10ročnej objektívnej premlčacej lehoty podľa Najvyššieho súdu SR rozhodol nesprávne a k uvedenej problematike dovolací súd uviedol nasledovné: „Samotné všeobecné skutočnosti o profesionálnom podnikateľskom postavení nebankových subjektov v oblasti poskytovania úverov a doterajšia súdna prax týkajúca sa ochrany spotrebiteľov v obdobných prípadoch samé o sebe nemôžu bez ďalšieho zakladať nepriamy úmysel veriteľa.

„Dovolací súd konštatuje, že právny záver odvolacieho súdu ohľadne toho, že samotný fakt, že nebankový subjekt poskytujúci úver spotrebiteľovi je v postavení profesionálneho podnikateľa vo všeobecnosti bez ďalšieho nemôže zakladať úmysel tohto nebankového subjektu bezdôvodne sa obohatiť na úkor spotrebiteľa. Z uvedeného vyplýva, že právne posúdenie objektívnej premlčacej lehoty súdmi nižších inštancií boli nesprávne“.

Náležitosť podľa ustanovenia § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch je v úverovej zmluve uvedená výlučne v súlade so znením zákona o spotrebiteľských úveroch v znení platnom a účinnom v čase uzatvorenia úverovej zmluvy a v súlade so znením Smernice

Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere, ktorá stotožňuje pojem výšku, počet a frekvenciu splátok s pojmom výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Čo je potvrdené aj v zmysle vyššie uvedeného Rozsudku.

Na podporu svojich tvrdení žalovaný poukazuje aj na novú legislatívnu úpravu, ktorú uvádza vo svojom Uznesení zo dňa 22.02.2018 aj Najvyšší súd SR v konaní vedenom pod sp.zn. 3 Cdo/146/2017, v ktorom sa súd vyjadril k náležitosti rozkladu splátok nasledovne:

Žalovaný preto považuje za nevyhnutné vykladať ustanovenie § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 258/2001 Z.z. v súlade s výkladom Najvyššieho súdu SR a v spojení s eurokonformným výkladom práva.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody žalovaný navrhuje, aby Krajský súd prihládol na žalovaným vznesenú námietku premlčania žalovanej sumy v celom rozsahu a rozhodnutie Okresného súdu Poprad zo dňa 24.05.2019 sp.zn. 20Csp/2/2019 zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, prípadne aby rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu v napadnutej časti zamietne a prizná žalovanému náhradu trov konania“.

13. Žalobkyňa sa k podanému odvolaniu žalovaného nevyjadrila.

14. So zreteľom na obsah odvolania žalovaného v odvolacom konaní bol preskúmaný v poradí I. výrok napadnutého rozsudku, ktorým bol žalovaný zaviazaný plniť žalobkyni, ako aj súvisiaci výrok o trovách konania, preto výroky II., III. napadnutého rozsudku, ktorými súd určil neprijateľnosť zmluvných podmienok, ktoré odvolaním napadnuté neboli v odvolacom konaní neboli preskúmané a ako také nadobudli právoplatnosť (§ 362 ods. 2 CSP).

15. Odvolací súd prejednal vec podľa § 378 ods. 1 CSP a nasl., a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a zistil, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

16. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvej inštancie nič sa nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania, pričom nemožno mať pochybnosti ani o správnom právnom posúdení prejednávanej veci súdom prvej inštancie.

17. Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je zmluvnou stranou aj finančný agent, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové

sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,

- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,
- y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok.

18. Podľa § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1,
- b) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

19. Podľa § 451 ods. 1 OZ, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

20. Podľa § 451 ods. 2 OZ, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech, získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu, alebo plnením právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

21. Podľa § 456 OZ, predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

22. Podľa § 489 OZ, záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

23. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

24. Podľa § 101 OZ, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

25. Podľa § 107 ods. 1 OZ, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

26. Podľa § 107 ods. 2 OZ, najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

27. Podľa § 298 ods. 1 CSP, súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

28. Podľa § 298 ods. 2 CSP, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

29. V prejednávanej veci bolo nepochybne preukázané, že sporové strany uzavreli 22.10.2009 zmluvu o úvere, na základe ktorej bol žalobkyni poskytnutý úver vo výške 2.604,34 eur, ktorý mala zaplatiť v 72 pravidelných mesačných splátkach po 62,37 eur s tým, že celková výška nákladov bola vyčíslená na 1.886,30 eur. Ďalej bolo nepochybne zistené, že predmetná úverová zmluva mala viaceré vady spočívajúce v absencii náležitostí, týkajúcich sa výšky splátok, istinných úrokov a iných poplatkov, pričom splátkový kalendár pripojený k žalobe nie je v skutočnosti splátkovým kalendárom, ale rozpisom uhradených splátok a vyúčtovaných poplatkov a pokút. Ďalej bolo nepochybne zistené, že mala ďalšie viaceré vady spočívajúce v absencii náležitostí ako je úrok, úroková sadzba RPMN, priemerná RPMN a termín konečnej splatnosti úveru. Preto je tento úver potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov, pričom bol celkovo navýšený o sumu 2.244,22 eur, tak ako to správne zistil súd prvej inštancie vychádzajúc z reálneho prehľadu o vykonaných úhradách žalobkyňou.

30. Súd prvej inštancie sa správne vysporiadal s otázkou plynutia subjektívnej aj objektívnej premlčacej doby prejednávanej veci. Nemožno totiž ponechať bez povšimnutia okolnosť, že tak ako to vyplýva z prehlásenia a združenia na ochranu spotrebiteľov HOOS žalobkyňa sa o rozhodujúcich okolnostiach vzniku bezdôvodného obohatenia dozvedela potom, čo tomuto združeniu dňa 30.11.2018 predložila predmetnú úverovú zmluvu a konzultovala s týmto združením vzťahy týkajúce sa tejto úverovej zmluvy, pričom až pri tejto konzultácii sa dozvedela hodnovernú informáciu o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane žalovaného. Nemožno vychádzať, tak ako to tvrdil žalovaný zo záveru, že rozhodujúce sú tie skutkové okolnosti, ktoré sa týkajú vykonania jednotlivých splátok úveru, nakoľko žalobkyňa nemala vôbec vedomosť o tom, že vykonávanie týchto splátok je zároveň úkonom, ktorým dochádza k vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného. Argumentácia spočívajúca v poukazovaní na povinnosť žalobkyne poznať právne predpisy uverejnené v Zbierke zákonov vrátane znenia zákona č. 129/2010 Z. z., a už pri vykonávaní jednotlivých splátok mať na zreteli, že dochádza k bezdôvodnému obohateniu na strane žalovaného z dôvodu absencie zákonných náležitostí vzťahov týchto zmlúv o spotrebiteľskom úvere je nenáležitá, nakoľko žalobkyňa ako priemerný občan bez právnického vzdelania nemôže vyvodit' závery týkajúce sa skutočnosti (t.j. skutkových okolnosti) o tom,

že vzniklo bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného bez poznania konkrétnej právnej úpravy, a teda len na základe domnienky o poznaní tejto právnej úpravy.

31. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil aj námietky žalovaného týkajúce sa toho, že v prejednávanej veci by nemala byť aplikovaná desaťročná premlčacia lehota na vydanie tohto bezdôvodného obohatenia, pretože nebol (bez ďalšieho) preukázaný úmysel žalovaného obohatiť sa na úkor žalobkyne ako spotrebiteľky v zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/238/2017.

32. Treba predovšetkým vziať do úvahy, že žalovaný je podnikateľský subjekt, ktorý podniká na finančnom trhu a pokiaľ pôsobil v medziach zákona č. 258/2001 Z. z. (platného a účinného v čase uzavretia predmetnej úverovej zmluvy, t.j. k 22.10.2009) bolo jeho povinnosťou tento zákon poznať a dôsledne aplikovať. Ako bolo vyššie naznačené, predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje žiaden údaj o úročení predmetného úveru a už vôbec nie špecifikáciu vyžadovanú vo vzťahu k splátkam istiny, úrokov a iných poplatkov v zmysle § 4 ods. 2 písm. a) tohto Zákona o spotrebiteľských úveroch, zároveň obsahuje neplatné dojednanie poplatku za poskytnutie úveru a absentuje v nej korektná RPMN.

33. Takéto jasné porušenie Zákona o spotrebiteľských úveroch nemožno hodnotiť inak, ako úmysel žalovaného porušiť zákon a v tomto zmysle ide aj o úmysel získať bezdôvodné obohatenia, a to prinajmenšom v rovine nepriameho úmyslu. Preto sú úvahy súdu prvej inštancie o aplikovateľnosti desaťročnej premlčacej lehoty v zmysle § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka v prejednávanej veci správne.

34. Právnu prax však zásadne ovplyvnilo rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18.10.2018 č.k. 1Cdo 238/2017, podľa ktorého nie veriteľ má dôkazné bremeno dokázať svoju nebankovosť, ale spotrebiteľ má povinnosť dokázať vedomostnú a vôľovú zložku úmyselného konania na strane firmy. A v prípade, že spotrebiteľ neunesie bremeno dôkazu, potom bude dopadať na prípad kratšia objektívna trojročná premlčacia doba, ktorá je pre spotrebiteľa nepriaznivá. Najvyšší súd pritom použil analógiu z trestného práva.

35. Z tohto rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že samotné všeobecné skutočnosti (fakty) o profesionálnom podnikateľskom postavení nebankových subjektov v oblasti poskytovania úverov a doterajšia súdna prax týkajúca sa ochrany spotrebiteľov v obdobných prípadoch samé o sebe nemôžu bez ďalšieho zakladať nepriamy úmysel nebankového subjektu (veriteľa). Ako už bolo vyššie uvedené, v predmetnom prípade je nutné dôsledne skúmať vôľovú a vedomostnú zložku zavinenia aplikujúc analógiu podľa trestného práva hmotného pri právnom posúdení formy zavinenia, a to s dôrazom na čas konania protiprávneho úkonu, resp. získania neoprávneného majetkového prospechu. Pri bezdôvodnom obohatení je preto dôležité zistiť, kedy k obohateniu došlo z objektívneho hľadiska a v tom čase preukázať úmysel veriteľa, resp. jeho zavinenie, aby bolo možné jednoznačne posúdiť, či je potrebné aplikovať 3-ročnú alebo 10-ročnú premlčaciu lehotu. Z uvedeného teda zákonite vyplýva, že v prvom rade je potrebné správne právne posúdiť, z akého dôvodu došlo k bezdôvodnému obohateniu v zmysle § 451 ods. 2 OZ. Iná situácia nastáva, napr. pri bezdôvodnom obohatení bez právneho dôvodu ako pri bezdôvodnom obohatení z neplatného právneho úkonu z časového hľadiska, kedy k obohateniu reálne došlo. Až po správnom určení okamihu, kedy k obohateniu došlo, je možné pristúpiť ku skúmaniu zavinenia veriteľa, pričom dôkazné bremeno zaťažuje žalobcu. Žalobca musí preukázať, že v čase kedy došlo k obohateniu, mal žalovaný úmysel získať majetkový prospech na jeho úkor. V prípade nepreukázania úmyslu žalovaného (vedomostnej aj vôľovej zložky úmyslu) musí byť aplikovaná všeobecná trojročná objektívna lehota.

36. V tomto smere vznikajú úvahy o kolízii takéhoto postupu s princípom efektivity úijného práva. Je totiž problematické, aby spotrebiteľ preukázal firme jej vedomosť o porušovaní pravidiel a tiež preukázať uzrozumenie (vedomosť) na strane osôb konajúcich za veriteľa, že sa veriteľ obohacuje. Navyiac je problematická otázka, že ak je dodávateľ- poskytovateľ úveru právnickou osobou, u ktorej osoby na strane firmy má spotrebiteľ dokazovať vedomosť o porušovaní práva.

37. Spotrebiteľ by mal dokázať poskytovateľovi úveru vedomostnú a vôľovú zložku úmyselného konania osôb konajúcich za firmu. Môže ísť najmä o vedomosť na strane konateľov, spoločníkov poskytovateľ alebo obchodných zástupcov. V prípade priameho úmyslu má spotrebiteľ preukázať, že poskytovateľ vedel o porušovaní jeho práva a že chcel sa takto na úkor spotrebiteľa obohatiť. Na aplikovanie

desaťročnej premlčacej doby postačuje aj nepriamy úmysel, no pri tomto zavinení spotrebiteľ má náročnú úlohu dokázať, že firma vedela, že porušuje pravidlá financovania a že je pre tento prípad uzročená s tým, že sa na úkor spotrebiteľa obohacuje.

38. Obzvlášť problematický je stav, aký je aj v predmetnej veci, keď spotrebiteľka (žalobkyňa) sama nemala vedomosť o existencii nesprávneho postupu poskytovateľa úveru.

39. V inej veci Súdny dvor rozhodol, že vyžadovanie od spotrebiteľa preukázať konanie na strane dodávateľa je v rozpore s princípom efektivity. Išlo o prípad francúzskych súdov, ktoré sa zaoberali dokazovaním porušenia pravidiel o preverovaní bonity spotrebiteľa (pozri rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-449/13, CA Consumer Finance SA proti M. Y. a spol.

9. ...Ustanovenia smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že:

- jednak bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej dôkazné bremeno nesplnenia povinností upravených v článkoch 5 a 8 Smernice 2008/48 zaťažuje spotrebiteľa, a

40. V predmetnej veci je však bez ohľadu na tieto závery Súdneho dvora Európskej únie bola preukázaná vedomosť žalovaného o porušení zákona o spotrebiteľských úveroch, nakoľko predmetná zmluva bola uzavretá v rozpore s požiadavkami tohto zákona ohľadom podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, tak ako to bolo vyššie konštatované a ako to správne zistil súd prvej inštancie (nesprávne údaje týkajúce sa RPMN, absencia údaje o úročení úveru, neplatné dojednanie o poplatku za úver v zmysle neprijateľnej zmluvnej podmienky tak, ako je to konštatované v tomto rozsudku).

41. Pokiaľ ide o odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie treba konštatovať, že napadnutý rozsudok spĺňa všetky kritéria riadne odôvodneného súdneho rozhodnutia v zmysle § 220 ods. 2 CSP, a to tak z hľadiska jeho obsahu formálnej štruktúry i logickej nadväznosti jednotlivých argumentácií použitých súdom prvej inštancie, ktorý jasne a výstižne vysvetlil ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal a ako ich vyhodnotil vrátane špecifikácie právneho posúdenia prejednávanej veci. Nemožno preto konštatovať, aby toto rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo nepreskúmateľné.

42. Za týchto okolností nebol naplnený žiaden z odvolacích dôvodov uvedených žalovaným ako odvolateľom v jeho odvolaní, rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne vrátane výroku o trovách konania, a preto odvolací súd toto rozhodnutie postupom podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil, pričom v podrobnostiach poukazuje na správne a výstižné dôvody uvedené v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie (§ 387 ods. 2 CSP).

43. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého žalobkyňa ako sporová strana, ktorá mala v odvolacom konaní plný úspech má nárok na náhradu trov tohto štádia konania proti žalovanému, ktorý v odvolacom konaní úspech nemal. Výšku týchto trov ustáli postupom podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia odvolacieho súdu, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

44. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).